

# SLOVENIJA.

List 52.

V petek 29. Rožniga cveta

1849.

Slovenija izhaja vsaki teden dvakrat, in sicer vsaki torek in petek. Predplačuje se za celo leto v založnici v Ljubljani 7 gold., za polleta 3 gold. in  $\frac{1}{2}$ , za ene kvatre 1 gold. in 45 kr. Za celoletno pošiljanje na dom v Ljubljani se odrajtuje še  $\frac{1}{2}$  gold. Za po pošti pošiljano Slovenijo je celoletno plačilo 8 gold., polletno 4 gold., za ene kvatre 2 gold.

## Povabilo na naročbo Slovenije.

S tekočim mescom se doverši naročilo na prvo polovico letasnje Slovenije, za to se vljudno povabijo vsi dozdani gg. prijemniki našiga časopisa, kakor tudi drugi prijatli politiskiga razvitja Slovincov, ki bi pristopiti mislili, naj svojo naročbo ob času, narpozneje do konca tega mesca, pri založniku in razpošiljarcu napovedati blagovolijo.

Polletno plačilo za Slovenijo, če se po pošti dobiva, znese 4 gold., za ene kvatre 2 gold. Ako se pa iz založnice v Ljubljani jemlje, se plača za pol leta 3 gold. in pol, za ene kvatre 1 gold. in 45 kr. Za polletno pošiljanje na dom v Ljubljani se odrajta še 15 kr.

Vsaka cesarska pošta prejema naročilo in denar, in ako se na pismu zaznamva, de so naročivni dnarji (Pränumerationsgelder) v njemu, tudi nič poštnine odrajtati ni treba.

## Nove sodniša

po predlogu ministra pravice 8. Rožnika, od Nj. Veličanstva poterjenim 14. dan Rožnika 1849.

### A. Okrajne sodniša (ali kantonske sodniša).

#### I. V kaznovavnih rečeh opravljajo:

1. Prestopke (majni važnosti,) za se.
2. So v pomoč drugim vikšim sodnišam pri preiskovanju važniših pregreškov in hudodelstev.

#### II. V pravdnih rečeh

1. so sodbiša prve stopnje za: a) pravde ki 500 gold. ne presežejo; b) pravde zavolj najemnih pogodb; c) zavolj motenja posesti; d) zavolj službinih, povračilnih in hranilnih pogodb, med katerim je vikš uradna služba, poselska služba, pomoč zdravnika i.t.d.

2. v rečeh, za ktere niso prve stopnje sodniša, vonder oskerbljujejo: a) naprejšne začasne priprave in zagotovitne sredstva, b) ispeljanje eksekucije, c) zemljiške občine bukve, d) opravila kanta ali konkursa, e) prostovoljno sodništvo, kolikor deželnim sodnišam ne gre.

### B. Okrajne zborne sodniša. (Dva sodnika, en predsednik.)

Nektere posamezne okrajne sodništva, kterim so sprašovani sodniki pridruženi zgol za odpravo in obsojenje pregreškov (prestopkov veči važnosti) na prvi sodniški stopnji.

### C. Deželne sodniša. (Ko prve stopnje z 2 sodnik. in 1 predsedn.; ko druge stopnje z 4 sodnik. in 1 predsedn.)

#### I. V kaznovavnih rečeh:

1. Perva stopnja: a) V svojimu tesnejimu okrožju za pregreške, kakor okrajne zborne sodniša; b) kot prisežne sodniša za priseženim možem odločene reči, za ktere tudi preiskavne sodnike volijo.

2. Druga stopnja čez sklepe sodniš za prestopke (A. I. 1.) in pregreške (B. in C., I., 1., a.) Kadar so deželne sodniša pregreške na prvi stopnji same obsodile, mora na drugi stopnji njih poseben oddelik soditi.

#### II. V pravdnih rečeh imajo

1. Na prvi stopnji: a) Spoznanje za mertviga pri ženitvah vnovič; b) ločitev, razdrtetv in spoznanje neveljavnosti zakona; c) oskerbništvo pri zapravljeivih in na pameti bolnih; legitimacije, vsinovljenje (adopcije) otrok; is-selitev (iz cesarstva); d) vničevanje (amortizacije) deržavljanskih obligacij; e) fideikomis; f) v obsežku okrajnih sodniš, ktere so v kraju deželnega, tudi vse reči, ktere ne slišijo ne okrajnim, ne sodnišam sosebni reči.

2. Na drugi stopnji — presodbo čez sklepe okrajnih sodniš.

### D. Deželne vikš sodniša. (4 sodniki, 1 predsednik.)

#### I. V kaznovavnih rečeh so

1. tožbine sodniša za hudodela in sklepajo, kteri bodo sojeni od priseženih sodniš. \*)
2. Predsednik vikšiga sodniša odloči predsednike za prisežne sodbe.

#### II. V pravdnih rečeh:

1. Brež prepira, so druga stopnja za vse reči, ktere so deželne ali sosebne sodniša na prvi stopni sodile;

2. v prepiru, so a) tretja stopnja za reči, ktere so bile pri okrajnih sodnišah na prvi, pri deželnih pa na drugi stopnji; b) druga stopnja za reči pri deželnih in sosebni sodbah na prvi stopnji sojene.

### E. Narvikš sodni in overšeci dvor. (6 sodnikov, 1 predsednik, na Dunaju.)

- I. V kaznovavnih rečeh sodi vničivne pritožbe (tožbe za zverženje) čez razsodbe priseženih mož, ali sodniš za pregreške.

- II. V pravdnih rečeh je tretja stopnja za reči, ktere so pri deželnih vikš sodbi na drugi stopnji bile.

### F. Sosebne sodniša so: Kupčijske in menilske, morske in gorske (rudarske) sodniša, in sodniša zastran mnogih davkov.

Sodniša za člene cesarske rodovine, in vojaške sodniša obstanejo. Bučar.

## Austrijsko Cesarstvo.

### Slovenska dežela.

Ljubljana. Narodova straža tega mesta bi bila skorej slavniga svojiga vodja zgubila. Gospod Baumgartner je hotel vodstvo odložiti, straža pak in od nje izvoljeni oskerbniški svetovavci so ga napravili, de ostane. Dovolil je to z dvema pogojama, namreč de straža po poročnikih gospodu deželnimu poglavarju naznani, de vodja ne odstopi, in de se od mnogih stražnikov podpisana prošnja zastran volitve novih oskerbniških svetovavcov dovoli. Oba pogoja sta izpolnjena. Prošnja stražnikov novo volitev želi zgol zavolje dveh sedanjih svetovavcov, ktera sta, kakor je en glas, s precenjenjem svoje veljave in z neko gospodarljivostjo stražo žalila.

Svetovavci so zdaj odstopili, in nova volitev bo. Od vsiga tega je bil g. dežel. poglavar grof Wetsersheimb zvedil, in kar je v tem storil, svest si svojiga nepristraniga postavljenja, moramo tukaj očitno pohvaliti. Po-

\*) To se pravi: sodijo, ako ima tožba pred prisežene možé priti ali ne.

klical je namreč možé mestnjanskiga stanu k sebi in jih prosil, mu golo resnico od teh prigodb razodeti, kar se je tudi zgodilo; bilo mu je vse po pravici in odkrito povedano, koliko de k pokoju in spravi mesta in straže pripomaga. V enacih prepirih je naš vredni gosp. dežel. poglavar tudi lansko leto može iz naroda za svet poprašoval, in tako pokazal, de želi občene potrebe v resnici, ne pak iz lažnjivih, na koristoljubje opertih, pripovedk dobro zaanih starokopitnečev spoznavati. —

Nekterim in zlo gosposkim se za malo zdi, de se prošnja zavolj oskerbniških svetovavcov izpolniti ima, ker je večidel od delavcov iz brega, Krakovcov, podpisana. Prašamo te gospode, ki svojo vrednost toliko precenjujejo, ako imajo tisti Krakovci, ki z njimi služho straže opravljati smejo in morajo, tudi pravico v stražnih rečeh kaj govoriti, ali ne? Kaj bi bilo, ako bi se takim visokostim po njihovo povračovati jelo? Naj pomislijo na izrek pošteniga mestnjana v ti reči: „Razložik mestnjana (burgarja) od uradnika je ta, de mestnjan vpisnik davka, uradnik pa plačivni list ima.“

Narodska straža je prevzela nar veči del straž v mestu zavoljo odhoda vojšakov, in za to pohvalo od gosp. generala dobila. —z.

\* Škofje na Dunaji zbrani, ki so pretečeno nedeljo v stolni cerkvi sv. Štefana zahvalno mašo obhajali, so vsiga vkup 60 sej imeli. Preden so se razšli, so iz sebe odbor izvolili, kteri ima dopise od ministerstva prejemat in vse začete opravila dokončati. V ta odbor so bili zvoljeni kardinal in nadškof Solnograški, častiti škofje Ljubljanski, Bernski, Sekavski in škof cesarskih armad. Vender tudi ti škofje niso na Dunaji ostali, ker se bodo po pismih lahko med seboj zastopili. Ljubljanski škof so pretečeni petek po noči ob enajstih domu prišli. Častni gospodje korarji in nekej drugih gospodov jim je šlo čez Černuški most do Oblaka na-proti. — V nedeljo teden bo v Ljubljani birma. Potem bodo šli naš milostljivi škof birmat na Dolensko, in potlej tudi na Notrajnsko.

Prihodnjo nedeljo bota dva pastirska lista razglašena, ki jih je častiti zbor škofov na avstrijsko duhovšino in na katolško ljudstvo spisal. (Zgod. Dan.)

Zadnje Novice prineso naslednji važni odgovor vredništva:

Vaš dopis, častiti gospod! zastran „zamaknjene na Janežki Gori“ smo prejeli, pa nam ne boste zamerili, de ga ne denemo v „Novice“, ker se s takimi praznimi rečmi ne moremo pečati. De 14 let staro dekle ni goljufica, kakor je po mnogih skušnjah več

tacih zamaknjenih, Vam hočemo verjeti, — de pa nič družiga ni, kakor bolna reva, kateri se v magnetiskim spanju mnoge reči sanjajo, to nam pa morate Vi verjeti. Vsi če ravno čudni prikazki, ktere ste nam popisali, so taki, kakoršni so večidel pri vsih tacih zamaknjenih, in nam poterdijo njeno bolezn pod močjo živalskiga magnetizma. Kdor pozna lastnost človeških čutnic (Nerven) v zdravim in bolnim stanu, — kdor pozna neizrečeno moč elektro-magnetizma, ta ne bo podlagal takim prikazkim nobenih svetih in čudežnih reči, ktere si le lahkoverni ljudje domišljujejo in ktere so v nekajnih tamnih časih toliko bolj verjeli, kolikor manj je bila moč elektro-magnetizma znana. Če bi bil kdo nekaj ljudem pripovedoval, de zamore iz Ljubljane na Dunaj v eni sekundi kakšno oznanilo poslati, bi ga bili ljudje ali kot širokoustnika spodili, ali pa mu čudodelno moč pripisovali — in dandanašnji letajo oznanila iz Laškiga na Dunaj in kamor koli bodi v malo sekundah ali trenutjih semtertje po telegrafu, kteriga poleg železnice vidimo! Čuda božje res vidimo, kamor koli se obrnemo, in vsaka travica je polna časti Vsigamogočniga, — ali kdor veli, de ve, kje je ena duša ali druga rajncih, ali pa koliko svetih maš potrebuje itd. ta je praznoverec, in ni za prašati, ne za poslušati, naj si bo babel ali ded — beremo od „krive vere“ v neprecenljivih „Drobtinah“, ki na dalje ravno tam pravijo, de „ljulka so take zmote na njivi svete vere, ki pšenico dobriga nauka dušijo, de se verje, kar ni nič.“ Ker skušnja uči, de veči del zamaknjenih so mlade ženske (od starih babic se nič kaj taciga ne sliši), že to očitno kaže, de posebni naklon v magnetiško spanje in sanjanje izvira 1) iz preobčutljivih bolnih čutnic (krankhaften Nerven), 2) iz eno ali drugo vižo razbeljene domišljije (erhitzter Phantasie durch Vorstellungen aller Art, auch moralischer), ktera človeka dostikrat tako zmeša, de clo obnori, in de mu vedno ali nebeške reči ali pa peklenške pošasti po glavi blodijo, kar zdravniki „demonomania“ imenujejo, in 3) iz ali pervikrat zbujenih ali sicer zdrazenih telesnih organov, kterih pa tukej posebno imenovati nočemo.

Z osebami tacih lastnost zamore zvedeni magnetikar storiti, kar koli hoče, de se poslušavci in gledavci zares čudijo, — pa tudi brez magnetikarja se čudovito obnašajo, dokler ta bolezn terpi. Vsak sam lahko spozna, de so v tacih okoljšinah golufii vrata široko odperete, čeravno nočemo reči, de bi bila vselej golufija vmes; bolezn in magnetizem sta pa vselej. — Še enkrat bodi rečeno: kdor ima dolžnost v ti reči storiti, kar gre, naj jo izpolne!

Celovec 22. Junija 1849. Sedaj že vemo, zakaj nekteri gospodi napredovanje slovenščine na vso moč zaverajo, zakaj Slovence, za srečo in slavo svojega poniževanega in potlačena naroda plamteče gospode, sovražijo in čertijo; zakaj novih slovenskih bukvic in slovenskih predpisov v šole vpeljati ne dovoljijo, če je ravno tako ravnanje zoper najnovejši postavne državne in duhovne oblasti; sedaj že vemo, kdo je tega kriv. Pri Jan. Leonu v Celovcu je na svitlo prišla „Apostolska hrana, bogoljubnim dušam dana.“ „Pisal Anton Slomšek, nekajni nadfajmošter v Vogenici.“ Vsi, vsi smo to delo težko pričakovali, in drugi in tretji del želno pričakujemo; saj hvala in slava gosp. spisatelja doni po vsih slavjanskih deželah, mestih in vesih. Hitro je torej gosp. založnik prvi del razposlal na vse strani.

Kaj se zgodi? Neki tedni odtečejo, kar pridejo te knjige nazaj od nekterih gospodov s tem opomenam: „škoda, škoda, da tih bukvic vpotrebovati ne moremo; slavno znan je njih gosp. spisatelj; prav koristne morajo biti tudi njegove bukve; pa škoda, da niso natisnane v starim pravopisu, tih novih čerk s

tistimi klukami ino rogli mi ne poznamo, mi jih brati ne znamo, — toraj jih imate nazaj!“ — Bog pomagaj! 16 do 20 let smo po šolah klope glodali, sedaj pa še brati ne znamo v svojim maternim jeziku! O gore pokrite nas, hribi zasujte nas! „Materni jezik je nar dražji dota, ki smo jo od svojih starih zadobili; skerbno smo ga dolžni ohraniti, olepšati. Človeški jezik je talent, kateriga je nam Gospod nebes ino zemlje izročil, de bi z njim barantali, ino veliko dobička storili. Kdor svoj matern slovenski jezik pozabi, malopridno svoj talent zakople; Bog bo enkrat tirjal, ino vsi zaničevavei svojiga pošteniga jezika bojo v vunajno temo potisnjeni. Oj ljubi, lep ino pošten slovenski materni jezik! z katerim sim prvič svojo ljubeznivo mammo ino dobriga ateja klical, v katerim so me moja mati učili Boga spoznati, v kterim sim pervobart svojiga stvarnika častil; — tebe hočem kakor nar dražši spomin svojih rajnih starejšev hvaležno spoštovati ino ohraniti, za tvojo čast ino lepoto, po pameti kolikor premorem, oskerbeti, v slovenjem jeziku do svoje posledne ure Boga nar rajši hvaliti; v slovenjim jeziku moje ljube brate ino sestre, Slovence nar rajši učiti, ino želim, kakor hvaležen sin moje ljube matere, de kakor je moja prva beseda slovenja bla, naj tudi moja poslednja beseda slovenja bo. — Tudi vsak pošten Slovenec ravno to želi, mislim, da želite ravno to tudi vi.“ — Te mile besede, vzete iz Drobtine leta 1849 str. 7; vzete iz pridige povedane v Možburzu na Koroškim binkoštni pondelik leta 1838, naj globoko sežejo v serca vsih terdovratnih Nemškutarjev, da ne dirajo grozovitno ino neusmiljeno v blago serce svoje matere Slovenije! Gospodi! zdramite se, poprimite se slovenščine: posebno se obrnemo na gospode duhovnike, ktere Slavjani že od nekaj čislajo ino radi poslušajo. Celi slavjanski narod se gible: ovrzimo se proti severju ali jugu: vse živi, vse se gible, vse kliči: „Naprej, naprej!“ Kedar pa slepec slepea vodi, oba v jamo padeta. Duhovni pastiri, lep in visok je vaš poklic: svoje drage ovčice časno ino večno srečne storiti. —

Posebna skerb vsakega vlastenca mora biti, napraviti dobrovredjeno, narodno učivnico, oživljeno ino nadehnjeno od slovenskega duha. Pa slovenske učivnice imajo dosti sovražnikov, med temi so nekteri, ki pravijo, da slovenska mladina se mora po nemško učiti, alj kar se slovenskim fantam, ki se pošlejo v mesta na višji nemške šole, težko godi, ino slabo napredujejo. Alj je to mar res? Dva fanta terdo slovenska sta šla lani v Celovško nemško šolo; prišla sta z Tinj, ino stopila v prvo klaso. Lani je bil eden izmed ju drugi med pohvaljenimi, in uni pa peti; letas sta bla oba prva, vsaki v svojim oddelku (Abtheilung). Nista znala nemške besedice, sta bornega stanu, sta od nekaj potlačena slovenskega roda; — in vendar kak slavni napredak! Ljubi moji! slovenski otročiči imajo dobre, bistroumne glavice; in kdor po slovensko brati, pisati, rajtati, keršanski nauk, svete zgodbe itd. zna, se nad nemškim ne bo dolgo spodtikoval; kmalo pojde, ko bi orche grizel. —

Z slovenščino bo na Koroškim gola resnica. Ravno sedaj se počnejo priprave, da bi se hitro in lahko srenska postava vpeljala. Naš občanoljubljeni začasni deželni poglavar si je oskerbel slovenske imena kantonov in srenj, mest, tergov in ves; izkazi ino spiski bojo napravljeni v slovenskim jeziku, tiste rubrike: „število ljudstva“, „obsega zemljiša“ itd. se bojo napisale po slovensko; vsi razglasi za stran vpeljanja srenske postave so se že poslovenili, ja clo je blo slišati, da se bojo v slovenske kantone samo slovenski razglasi poslali, to sem pa sam vidil, da so slovenski razglasi posebej natisnjeni, ne tako kot poprej na eni strani nemško, na uni slovensko.

Bomo že zbarali, kaj in kako bo; rad bi pa dro vidil, kako sterma bojo neki gospodi dozdej zanemarene ino zasramovane slovenske čerke gledali, in svoj jezik, s kterim so slovenščino dostikrat nehvaležno černili; mirno in tiho za zobmi deržali. Kaj bojo počeli? boje se mar slovenske slovnice poprijeli ali si nemške službe pojiskali; Bog jim daj srečo; mi imamo že dovolj takih uradnikov, ki slovenski jezik popolnoma zastopijo, po slovensko vradovati zamorejo, in slovenski narod častijo in ljubijo. Dobro jih poznamo. Slava, naj prva slava in hvala našemu deželnemu poglavarju, ki se enakopravnosti vsih narodov tako zvesto ino ljudomilo derži; Slava našemu baronu Šlojšniku! —

Ljuba Slovenija! ravno sedaj se začne naročba za drugo poletje 1849.

Mislim, da bi ti vsim vlastencem prav lepo postregla, ako bi svoje naročnike očitno oznanila ob svojim času, ne treba vse po imenu, ampak dovolj je, ako poveš „število naročnikov“, „kraje, ker jih je naj več, ali naj manj“, „iz kterega stanu jih je naj več, ali naj manj“ itd. Vsaki rad pozna svoje prijatele, v kterih sercih enako čutje plamt, vsaki se rad ino vesel oberne proti tistemu kraju ali dolini, kjer enaki duh živi. Zato prošimo, povejte nam to po priloznosti!

And. Einspiller.

Celovec 24. Junija 1849. Kar sim bil unobart pisal, je res: na slovenske kraje so se razglasi poslali samo v slovenskim jeziku, nekteri nemški so se pridjali. Čujte, kaj se zgodi tukaj v Celovcu. Tukajšni mestni magistrat je po nalogu deželniga poglavarstva za srenjske župane mestne okolice nemškim razglasam priložil tudi slovenske. Kmalu pridejo 3 ali 4 odborniki neke srenje, prinesejo slovenske razglase nazaj, rekoč: „Takih nam ni treba pošilati, mi jih ne zastopimo, jih brati ne znamo.“ To je bla voda na nemški mlin, se ve, da je sedaj Celovska okolica terdo nemška! Ali je to res, zakaj se pa v mestu pri sv. Duhu, v št. Rupertu, v št. Martnu, v št. Jurju izključljivo slovensko pridga, zakaj se v celi okolici doma le slovensko govori; zakaj se najde dosti ljudi, ki nemško še ne zastopijo? Mi se iz tega vse nekaj družiga učimo. Okolica Celovska mora vendar slovenska biti, ker deželno poglavarstvo in mestni magistrat za dobro in potrebno spoznata, slovenske razglase zraven nemških poslati. Okolica Celovska bo mende samostojna srenja: toraj morajo gosp. uradniki popolnoma slovensko znati. Da pa Slovenci okolj Celovca bolj nemško brati, kot slovensko, ja slovensko clo nič ne znajo, to se le tisti mora čuditi, ki misli, da Slovenci že visoko učeni ino izobraženi iz nebes padajo. Kako bo človek slovensko bral, ki nikolj slovenske čerke vidil ni; kako bo zastopil besed, kterih še nikolj slišal ni? Postavim: „srenja“ (die Gemeinde) „srenjčan“ (Gemeindeglied) „srenjstvo“ (Gemeindegewesen) „srenjstvenik“ (Gemeindegewesener), „srenjstvenost“ (Angehörigkeit zur Gemeinde). Temu se pomagati ne da drugači kot ali po čudnovitemu razsvetljenju ali po obširnejši omiki slovenskega naroda. Ker pa saj tukaj na Koroškim dosihmal od čudežev ni nič slišati ali čutiti, moramo se tudi pri Slovencih že koj naravnega pota deržati, pa se ve, da bolj zvesto ino marljivo. Tri reči so torej neobhodno potrebne: omika prostega ljudstva, omika ino še enkrat omika. Starega medveda je pa nemogoče rajat učiti; zato je naše upanje le naša slovenska od božje previdnosti z mnogoverstnimi darmi obdarovana mladina. Dajte nam toraj po enakopravnosti osnovane učivnice, dajte nove za novo dobo in nove stvari sostavljene bukve; dajte nam šolsko svetovavstvo, pa ne samo za Nemce, temuč tudi za Slovence; dajte za vse Slovence eno šolsko svetovavstvo! —

Kaj pa je za ta čas z razglasi storiti? Nekteri mislijo le samo nemške izposilati; alj

kaj reče enakopravnost vsim narodom zagotovljena? Drugi pravijo, da bi blo najmodrejši, nemške razglase posloveniti v koroškem (!) narečju, in na uni strani pristaviti tudi nemško ali književno — slovensko; alj kaj bo vse to pomagalo, ki ljudi slovensko brati ne znajo. Po moji misli bi blo najmodrejši natiskovati razglase na eni strani nemško, na uni pa književno — slovensko; zraven pa skerbeti ino bistro gledati, da se slovenski jezik v solah povzdigne na tisto visoko stopnjo, ktera mu po postavi ino pravici gre. — Kdor kej boljsega ali modrejsega ve, je lepo proščen to razodeti! —

V kratkim bo tukaj pri gosp. Jan. Leonu na svitlo prišel tretji natis od knjige: „Življenja srečen pot.“ Vsim mladenčem se te bukve ne zamorejo dosti priporočiti. Dva perva natisa sta tiskana v starim pravopisu; tretji natis bo izhajal v novim pravopisu. Ni dolgo, kar so nekteri gospodi, ki v novim pravopisu čitati ne znajo, ino tudi časa nimajo, se nekkih 5 ali 6 čerk naučiti, gosp. Jan. Leonu „Apostolsko hrano“ nazaj poslali zavolj tega, ki je tiskana v novim pravopisu; in sedaj vender, ne gledavši na kak groš, spoznavši veliko korist in potrebo novega pravopisa, novo knjigo natisniti da v novim pravopisu: živio gosp. Živio prvi slovenski knjiko — tiskar ino kupec! —

Nekaj se nam prav čudno zdi. Slovenija prinese zostavke ino novice iz vsih krajev: iz štajerskega, Goriskega, Koroškega itd. le samo od Krajnskiga v Sloveniji skoraj ni duha ni sluha. Slovenci na Krajnskim v sercu Slovenije, alj spite? alj se clo nič imenitnega ne prigodi; alj je mar greh, v politiški časopis kak sostavek napisati? Kedar se vzigne vihar na morju, ladjarji ne smejo spat; kedar hiša gori, ne smemo rok križama deržati. Gospodi, ki ste lani tako lepo, iskreno ino ganljivo pisali, ne zakopovajte svojih bogatih zakladov, temuč razdelite jih blagomilo med svoje slovenske brate; sejte, trebite, polijajte, da bode veselo zelenela ino cvetela naša ljuba lipa slovenska. Na noge brati! primite za peresa! „Viribus unitis!“ „Luceat lux vestra!“

And. Einspieler.

Iz Gradca. Vesele domorodne kresnice.

Na enkrat dobim ino slišim več milih glasov, ki mi serce lepo razveselijo. Včera zvečer od možaka, kteri je sam temu priča, da so 12. tega mesca poglavar Mariborskiga okroga v Bilštanski grad niže Radgone prišli, da bi prihodne občine vpravili. Poprašavši nazočih 60 kmetov, jeli nemški znajo, dobijo odgovor, da jih le 5 nekaj bolj nemški zastopi, drugi pak malo ali nič. Na to začnejo g. poglavar mahom vse stvari po slovensko pogovarjati ino sicer tak gladko, zastopno ino razločno, da se vsi nazoči veselo začudijo. Tudi uni slovenski sostavek iz rokodelskih ino kmetij. novic, ki vekše občine priporočuje, so njim tak lepo prebrali, da ne more boljše ino lepše. Nazoče to močno vesel z ene strani zato, da so tak hitro ino lahko vse v svojim domačem jeziku razumeli, drugič zato, da si oporni uradniki na lepem izgledu svojega p. n. g. poglavarja zgleđajo kako se mora ustavna pravica častiti. Zdaj se njim ne velja več zgovarjati! — Ali v dveh bližnima gradoma poglavar niso slovenski govorili — zakaj ne? Berž čas so kmetje rekli, da vekši del nemški vejo — ali so se z nemškoj besedo zadovoljili, ker ne vejo, da po novim redu že zdaj imajo pravico do slovenske. Zakaj postava reče, da se že zdaj le tistem mora slovenski odgovor ino odpis itd. dati, kteri to od svoje gosposke terjajo. Slovenci! gospoda vam bode tedaj po domače govorila ino pisala, ako si tak prosite in tirjate!

Druga vesela kresnica, ki mi je oko v tih oblačnih nočeh ino dnevih nekaj razjasnila je, da so naš presvitli Cesar hrovaške poslanike, ki so pred 4 tedni pri njih bili, po slav-

janskem posloveli, njim pri odhodu rekoč: Živio moj verni ban Jelačić! Živio moj junški verni narod Hrovaški!! Cesarjev oče so izversten Slavjan. Kader so koli poprej v zlato Prago prišli, so se vsikdar v česko gledišče podali, ino kaže se, da tudi mladi cesar prav dobro Slavjanski razumijo! To je drugi dokaz, kako se ima enakopravnost častiti začeti. Nemške novine, ktere to pravijo, nič ne povejo, da so presvitli cesar po hrovaški govorili, časten spomin Cesarjev na slavnega bana Jelačića pa čisto zamolčijo. Kaj ga niso zvedle?! Nam pa za istino tih reči jamči svedok, ki je bil sam nazoči.

3. Tukajšno deželno poglavarstvo je dobilo višji ukaz, da mora vsako prihodno šolno svedočstvo (Zeugniss) čres slovenski jezik 3 rede zadržati: Pervi spriča, kako je učenc v slovnici izurjen; drugi, kako je v sostavkih ali slogu (Stylu) vaju; tretji, kako mu slovenska beseda teče. — Novi veseli dokaz, da slovensko jezikoslovno zvedočstvo ne bo samo na videz, temuč da bo enakopravnost svojo popolno pravico dobila.

4. Tudi novo osnovana slovensko-štajerska škofija, kteri bi se tudi sekovski Slavenci pridružili, še ni zgubljena reč. Pri bivši škofovski skupšini na Dunaji ni moglo od te stvari govora biti, ker samo pojedine škofo zadeva ino ne vsih. Ali prihodno pomlad se bodo p. n. g. škofi Solograške nadškofije spet nekdejši zošli (v tako zvani provincial concilium) — ino tedaj bolj domače zadeve pogovarjali. — Zmirom več zrokov našo zedinjenje z Labudskoj škofijoj podpira ino terja. Verni Ljubniške (Leoben) škofije, ktero vsaki Graški škof oskerbljujejo, so namreč po lastnem poslaništvu resno prosili ino terjali, da bi se njim lasten škof ali saj lasten občni oskerbnik (General-Vikar) postavili — ino če to zavoljo potroškov ni mogoče, da bi se popolnoma združili z Graškoj škofijoj, kar se naj bolj lahko zgodi.

Zraven je, ko tak vete, ločitva Slovencev od Graške škofije že več let privoljena ino razpisana od sv. oče papeža ino od pres. Cesarja. Samo na smert pokojnega škofa se je, pre, čakalo. Sliši se, da sedajni novi škof v ločitev Slovencev od svoje škofije tudi privolijo. — Za Labudskega škofa pa bi prihodni še bolj težko bilo na skrajnem kraju prebivati ino pod 2 lastni kronski deželi spadata. To je velika zamuda ino težava v pastirski. Dušna paša vernih silno tedaj tirja, da se mili pastir bolj v sredino preselijo. —

Zato bratje le pridno ravnajmo pot Gospodu!!

5. Bil sem včera pri visokozaslužnem g. predstojniku štajerskih stanov, vse časti ino hvale vrednem, čres 80 let starim sercu, ki dobro slovenski govorejo. Ljubeznivo se dolgo z meno pogovarjajo — tudi od naših domorodnih stvari in mi rečejo: „Tudi jaz sim si kupil eno kratko rusko slovnico, po kateri se v 25 minutah ruski nauči ino vidim, da dosta več ruski vem, ko sem mislil, tak zlo je slovensini jednako.“ — Pojdoč domu me drugi vse časti vreden g. grof popraša, po kteri slovnici se nemeč naj leži slovenski nauči?

Alj niso to vesele reči?! Glejte, glejte, kak oživela slovensina oživljuje!! Živkov.

### Serbska vojvodina.

Ravno zvemo iz Zemuna od žalostne prigodbe, ki se je tam 18. t. m. pripetila. Ladja z smodnikami, bombami ino raketami za banovo armado (vsega skupej 3009 centov teže) se je iz neznane prilike vnela in v zrak razletela; dva zraven stoječa parobroda sta se tudi od tega vnela in eden („Stadt Debreczin“) je čisto, drugi („Komarom“) nekaj zgorel. 120 ljudi je ob življenje prišlo. V Zemunu se ni škoda storila. (Südsl. Ztg.)

### Česka dežela.

Večerni list piše: Na zadnje se bo vender pri nas že davno izrečeni potrebnini zadostilo. Naš neutrudljivi, velikozaslužni Hanka da na svitlo rusko gramatiko; perve pole so že v natisu. Vse naše sanje so prazne, vse hrepenenje po Slavjanstvu brezkoristno, ako se v resnici k njem ne obrnemo. Znanje vseh slavjanskih jezikov je za vsakiga omikaniga Slavjana neogibljivo potrebno. Zatorej naj se zlasti mladost živo tega predmeta poprime! Slovenski mladenči! tudi vam ta svet velja!

Narodni Noviny vtegnejo, kakor sam vrednik na znanje da, v kratkim zopet na svitlo priti.

### Ogerska dežela.

Dunajske novine pišejo: Iz Hermanstadta smo prijeli naslednje verjetne novice od 6. t. m.

Hermanstadt in cela saksonska dežela v Erdelju je od madjarske vlade v obsedo djana. Nagla sodba s celo grozovlado gospodari tam. Več kot 20 oseb je že vstreljenih v tem mestu, ki so cesarju zveste bile.

Enake kervave sodnje so tudi v Kronstadtu, Schässburgu in Klausenburgu. V poslednjim mestu je bil evangelski fajmster Roth, mesca maja ob glavo djan.

Civilno vlado v Erdelju opravlja neki Sekler v Klausenburgu, z imenom Sentirany, kterimu je vladni komisar Moses Berde v Hermanstadtu podveržen. Auditor Napoleon Weisze je predstojnik nagle sodbe v Hermanstadtu, zloznani grof Haller iz Bele cerkve pa predstojnik Schässburgske nagle sodbe.

General Bem ima vojaško vlado po Erdelju. Če njega ni, komandira general Zetz, in včasih tudi obrist Todt.

Advokat Pechy je deržavni pravdnik in tožnik pri naglih sodbah. Nekdajni poštni uradnik Dobokay je predsednik deželne policije.

Njena poglavitna naloga je premoženje begunov sequestrirati in včasih tudi razprodati.

Ta gosposka daje tudi popotne liste (pose). Posadka v Hermanstadtu znese okoli 2000 mož z 2 štukama, in v celim Erdelju je komaj 16,000 vojakov, ker je poglavitna Bemova moč v banatu zbrana. Ali Rothen-thurmski in Tomoški prehod ali soteska sta dobro od vojašnje obležena in vterjena.

Puntarji so se večkrat že terdnjave Karlsburgske, kjer se še zmiram cesarsko bandedo viha, lotili, so bili pa od neganljiviga poguma te zveste posadke vselej odbiti. V Erdelju derži saksonska in valaško ljudstvo s cesarjem in le madjarski grozovitosti je pripisati, de se oglasiti ne derznejo.

Visočine od Jalanta-Dave do Feketeto za Klusenburgam so posedene od 20,000 zvestih Valahov, ki imajo orožje in kopje, pod vodstvom Jankula. Oni podpirajo cesarsko posadko v Karlsburgu in ji donajajo živeža.

Tudi so že večkrat srečne boje z Madjari imeli. Tako so pri Abrodhanya, ki je pa vse razderta bila, celi bataljon Honvedov pokončali.

Na poti od Klausenburga v Pešto je malo vojašnje, kakor je tudi v Pešti sami vsega komej 2000 mož. Tode novinci prihajajo dan na dan.

Armada na jugu pod Jelačićam, ki je vse Jugoslavjane s duham edinosti navdal, slavno napreduje. Ban ima glavni stan v Kuli v Bački. Njegovi vojaki so Zombor v oblast dobili in so se dalej k severu nad Teresiopol podali. Pri Zomboru so dobili naši 8 bark in 18 štukov in več tisuč veder vina in družiga živeža. — Od Oseka do Vesprima sta strah in groza Madjare popadla.

Od gornje armade se zve, de tudi varno naprej stopa, in de se sovražnik povsod vmička in sicer proti Blatnim jezeru.

Tudi ruska armada pod Paskievičam, ki se čez Duklo na Ogersko spuša, gre naprej od Eperiesu nezadržavana, v Cipsi so Rusi Madjare že nabili; kmetje pa sprijemajo Ruse povsod kot svoje odrešenike in jim po stari severni šegi kruha in soli nasproti prinašajo.

Časopis „Bukovina“ prinese nekte nove novice iz Erdelja, po kterih se sosebno valaski vodja Jankul hrobo obnaša, on je v Erdelju strah Madjarov, in njim nikjer miru ne da, brez de bi se v veliki boj podati hotel. Pretečeni mesec je clo iz Klausenburga vojskine priprave in živeža odnesel in zlasti 2 čredi živine, kteri je zvesti Karlsburgski terdnjavi pripeljal. —

Iz Valahie so se Rusi 12. in 13. vzdignili proti Erdelju.

„Presse“ poda vodila, ktere je ministerstvo c. komisarjem na Ogerskim za njih ravnanje izročilo; zlo nas veseli, de zamoremo reči, de jim je v tem sosebno enakopravnost vseh narodov v vseh zadevah živo priporočena.

### Ptuje dežele.

Nemška. Prusi pod vodstvom pruskiga kraljeviča tudi v Badenskim dobro napredujejo, mesto Mannheim in Heidelberg so že posedli. Naša vlada je poklicala austrijske poslance (11), ki se še ostanka Frankobrodskiga zbora derže, nazaj v damovino, ako nočejo za nepostavne izselnike razglašeni in kaznjeni biti.

Laska. Do 19. t. m. se Francozi Rimljanov premagali niso. —

**Pridobitev**

**ilirskiga predstva**

čas

L. Sept. Severa.

(Dalje.)

Medtim je Niger svoje vojake skup spravil in pomoč od zaveznih kraljev je prišla. Skorej vsi vzhodni in južni narodi so bili v njegovi vojski nadomestovani. Razun Partianov v begu bolj, kakor naskoku nevarnih, ozroenskih, adiabenskih in drugih vojšakov na svojih ognjevitih konjih, so bili še mavritanski lokostrelci, egipčanski, sirianski, gerški in rimski polkovi (legioni) pod njegovo oblastjo; cela antiohijska mladost, ktere pregreha je tudi nekdanja naglost in prenapetost bila, se je Nigru v službo ponudila in med njegove trume vverstiti dala. S to neizmerno vojsko zapusti Niger Antiohio in gre Severu nasprot. Na reki Isu se vojski srečate in se vtaborivši prenočite.

Tu se razprostira na obeh straneh Isa ob bregu morja lepa široka ravnina, v zgodovini pod imenom isiško polje znana; prijazni hribci jo od strani v podobi poloboda \*) obdajajo, odzad pa stermé bele glave snežnikov prot nebu. Obilo potokov in studencov izviračoč v podgorju, beži šumljaje prot morju, kot de bi hitelo to smertonosno polje zapustiti in zares je tisto več potov pozorišče silovitih bojov postalo. Tako se je tu l. 333 pr. K. Aleksander Vel. z Dariam Kodomanam pobil. Čudno! po preteku 5 vekov si zopet ravni tisti narodi nasprot stoje, v drugič velja in se ravna za dve kroni in poprej in pozneje preganja tista nesreča vzhodne samo s tim malim razločkam, de je Nigra kmalo po tim boju smert po sovražniku zadela, Dari pa še le po arbeljski bitvi od izdajavca ubit svoji osodi zapadel. Še je stala timčasi na bližnjim berdu Aleksandria, mesto v spomin te zmage sozidano, z iz broná vilito podobo glasovitiga Macedonca. Zjutra, ko so se jelo gore od sončnih žarkov rumeniti, zapojejo bojne trobente in rogovi in obedve vojski greste z svojimi vojvodi na čelu v boj. Boriše se polni s trupli mertvih in ranjenih, vode kervave in bližnje morje se ob kraju rudeči. Po dolgim in hudim boju predrejo Iliri sredo (centrum) Nigrove vojske, ženejo levo stran v morje, kjer zalostno utoni, desno pa pode prot planinam v beg. Velika množica ljudi, ktera je bližnje griče obsedla, priča bit te narodobitve, je bila od razljutenih Ilirov, kteri niso v serdu kriviga od nedolžniga razločili, pomahana in 20.000 Nigrovcov je na bojišu mertvih ležalo (194).

Zapazivši Niger, de je bitva zgubljena, zasede konja in spremljen od nekoliko konjikov beži v Antiohio, se tam do poslednjiga pojemljeja brani; ali glas od zgube je že pred njim tje prišel. Ko v mesto prijaha, vidi vse bežati, sliši milo vpitje mater, nevest in vdov, ktere so svoje ranke objokovale, sebe pa njihoviga morivca imenovati — groza ga zgrabi ter zbeži in se skriva v nekim predmestju, pa je bil kmalo od Severovih konjikov najden in ob glavo djan. Tako je končal Niger življenje, mož zastran nekterih lastnost gotovo boljši sreče vredn.

Potim je prišel Sever v Antiohio in je dal veseljno odpušenje (amnestio) razglasiti; na to se je veliko Nigrovih vojakov is ptujiga povernilo in stopilo v njegovo službo. Že je mislil boj z Nigrovimi zavezniki pričeti, ali od severja so se gnale goste megle Scitov in so žugale v Ilirikum ropniti; tam se je sicer nebo tudi brez Severa razjasnilo, v zahodu nasprot se je jelo čedalje bolj mračiti.

Čast. braveci nam ne bodo zamerili, če se v zgodovini, de vzhodno vojevanje dokončamo, poldrugo leto prestopimo in razdjanje mesta Bizanca, ktero je skorej 3 leta Iliram kljubovalo, letu opomnimo.

Bizanc čas jonskih preselovanj (l. 800 pr. K.) od gerkov sozidan je v teku stoletij, kot barve kameleon, svojo vlado spreminjal, dokler Rimljanam v roke ne pride. Po svojim vedno spomladanskim nebu, rodovitni okolici, priročnim ležaju na pretoku dvojniga morja, posebno pa svojim izverstnim pristanisu, kterimu ga ni Evropi para, si je to mesto tako pomoglo, de je bilo za Aleksandrio v Egiptu

skorej nar imenitniši tergovišče v rimskim cesarstvu. Visoko ozidje iz velikih četveroglastih kamenov tako umetno zloženo, kakor de ti bi bilo iz ene same skale izraslo, veličastni hramovi, (tempeljni), lepe poslopja, is Tracie napeljani vodotoki (aquaeductus), gledališa, kopalisa in še druge imenitosti, ktere si je bogastvo prebivavcov izmislilo, so delale tisto ne samo sovražnikov varno, ampak tudi prekrasno in za zložno življenje pripravno. Po ciciški bitvi je pribežalo vanj več Nigrovih vodjev, kteri so prebivavce v njihovi terdovratnosti poterdili in po svoji moči podpirali. Ko je po doveršenim vzhodnim boju Sever obsedovavcam novo pomoč poslal, je bil Bizanc od vsih strani zajet z gladam primoran se vdati. V kazen opora se je mesto razdjaló, ljudstvo pa je bilo v sužnost oddano.

Več kakor 60 let je šlo v zaton pretečenosti in Bizanc še ni vstal od svojiga grozovitiga padca; neizmerne razvaline samo so ležale ob morskim bregu in popotnim ladjam pripovedovale svojo nekdanjo lepoto in čast, in pa premago in serd ilirskih vojšakov in njih vojvode.

III.

Razmere med Albinam in Severam so čedalje sovražniši prihajale. Vsak pametni je prevedel, de to prijateljstvo le po sili in na videz sklenjeno ne more dolge obstoječnosti imeti; in v resnici sta se te dva moža spodrivala in eden družimu zanke stavljala. Tako se je Albin starešinstvu prilizoval in na tihim Severa černil, nasprot pa Sever Albinu skrivaj po življenju stregel in se v dosego svojih naklepov nargerših pripomočkov ne sramoval, de je bil Albin primoran vedno z stražo obdan biti. Poslednjič pošlje Sever k Albinu ljudi z pismi in jim naroči Albina na skriven pogovor prositi, samotniga pa z orožjem napasti in ubiti. Ko ti poslanci do njega pridejo, mu je bilo že vse znano, jih da tedej zgrabiti in na težavnice razpeti. Razodevši svoje naklepe plačajo z smertjo svojo prederznost. Ko je Sever to zvedel, ni mogel več svoje jeze magati, skliče svojo vojsko ter jo tako nagovori:

„Nihče nam ne more, ne lahkosti pri naših delih očitati, ne nas nezvestobe in nehvaležnosti do našiga na videz prijatla dolžiti. Kar smo mi je tudi on imel vdeleživši ga za zmiram cesarstva, kar bi kdo težko svojim lastnim bratam podelil; kar ste pa vi meni edinimu izročili, to sim jez z njem delil in obsuvsí ga z dobrotami nehvaležnost v povračilo od Albina prejmljem. Vojsko in orožje zoper nas zbira, zaničevavši vaše junaštvo in pozabljivši zvestobo do mene, se hoče v svoji nesitljivosti tega z nevarnostjo polastiti, kar je tudi brez boja in bitve v delež zadobil ne plašivši se bogov; pri kterih je pogosto prisegel in ne prizanesivši vašim trudam, ktere ste s toliko slavo in zatajvanjem samiga sebe prenašavali. Kar ste vi počeli, od tega je tudi on svoj delj dobil. Je imel on tedej pač ktero večí dolžnost, kakor zvestobo ohraniti, ker je bila od vas meu naju cesarska čast razdeljena. Kakor je pa pregrešno hudobne dela pričeti, tako je tudi nemoževno se sprejetih krivie ne braniti. V boju z Nigram nam ni toliko pravica, kakor sila svetovala ga sovražiti. Ni se on čertil kakor ropar od nas že pridobljeniga cesarstva; temuč vsak od naju je tisto sred naju položeno in negotovo po enako pravčni častiljubnosti na se potegoval. Albin pa zaničevavši žertve in prisege in dobljivši od nas to kar kdo le svojim lastnim sinu podeluje, si je izvolil rajši naš sovražnik kot prijatelj, bojevavec kot tovarš biti. Pa kakor smo ga poprej z dobrotami, častjo in slavo obsipali in poveličavali, tako ga hočem zdaj kakor nezvestneža in bebo z orožjem preganjati. Ne bo se ne vaši moči v bran postavljala njegova mala in bolehna vojska. Vi, kteri ste sami in po sebi v tolikih bitvah premagali in si celo Jutrovo podvergli, kako bi vi zdaj, ko je toliko pomočnikov pristopilo in se skorej cela rimska vojska tukej zbrala, ne obvladali uno malo po nikakor trezvim in verlim človeku zapovedovano kardelo? Komu ni znana njegova mehkuznost, de ga je lepši viditi na plešisu, kakor med bojnimi verstami? Planimo tedej po navadi z serčenostjo in krepkostjo možko nanj; saj imamo bogove, ktere je on s krivim prisegovanjem razžalil, v pomočnike in znamenja naših zmag, ktere smo mi pogosto postavljali, on jih pa zametoval.“

(Dalje sledi.)

**Knjiga splošnih deržavljanskih postav.**

§. 470.

Pravice prednosti upnikov pri odpretju konkursa so odločene v obravnavi konkursov.

§. 471.

Ne zastavni imetnik, ne kakorsni koli drugi imetnik ptuje reči, nima po ugasnenju sebi dane pravice moči, taisto zavoljo kake terjatve prideržati. On pa zamore, če se v sodniškim redu odločeni pogoji prigodijo, in če je reč premakljiva, taisto v sodniško shrambo položiti in v prepoved djati, ali, če je nepremakljiva, zanje sekvestracijo prositi.

**Sedmo poglavje.**

Od služnost.

§. 472.

Z pravico služnosti je vlastnik zavezan, v korist drugiga glede svoje reči kaj terpeti ali opustiti. Ta pravica je stvarna, ima moč proti vsakimu posestniku služne reči.

§. 473.

Če se pravica služnosti z posestjo zemljiša za njega koristniši ali pripravniši vživanje zveže; postane zemljiška služnost; zvunej tega je služnost osebna.

§. 474.

Pri zemljiških služnostih je treba dveh zemljiških posestnikov, izmed katerih enim kot zavezanimu gre služno; drugimu, kot opravičenimu pa gospodarno blago. Gospodarno zemljiše je odločeno ali za kmetijo ali za drugo rabo; torej se razločijo poljske in hišne služnosti.

§. 475.

Hišne služnosti so navadno:

- 1) Pravica, težo svojiga poslopja na ptuje poslopje postaviti;
- 2) Tram ali hlod v ptujo steno vložiti;
- 3) Okno v ptuji steni odpreti; bodi si zavoljo svitlobe ali razgleda.
- 4) Štreho ali lino nad sosednim zračnim prostorom staviti.
- 5) Dim skozi sosedni dimnik peljati;
- 6) Kap na sosedno zemljo napeljati;
- 7) Mokrote na sosedno zemljo izljevati ali skozi taisto prepeljati.

Po teh in tem podobnih hišnih služnostih ima hišni posestnik pravico, na zemlji svojiga sosedá kaj početi, kar leta terpeti mora.

§. 476.

Po drugih hišnih služnostih je posestnik služne zemlje zavezan, kaj opustiti, kar mu je sicer storiti prosto bilo. Take so:

- 8) Svoje hiše ne vzdigniti;
- 9) Taiste ne znižati;
- 10) Gospodarnimu poslopju svitlobe ino zraka,
- 11) Ali razgleda ne vzeti;
- 12) Kapa svoje hiše ne odpeljati od sosedove zemlje, komur zamore biti koristen za močo njegoviga verta, ali za polnjenje njegoviga vodnjaka ali na drugi način.

§. 477.

Poglavitniši poljske služnosti so:

- 1) Pravica, stezo, gonje ali kolovoz na ptuji zemlji imeti;
- 2) Vodo zajemati, živino napajati, vodo odpeljavati ino napeljavati;
- 3) Živino varvati in pasti;
- 4) Derva sekati, suhe veje in hosto naberati, želod brati, listje grabiti;
- 5) Zverino, ribe in ptiče loviti;
- 6) Kamne lomiti, pesek kopati, apno žgati.

§. 478.

Osebne služnosti so: potrebna raba kake reči; vživanje; in stanovanje.

§. 479.

Vonder se zamorejo tudi služnosti, ki so na sebi poljske služnosti, samo osebi; ali, zamorejo se dodelitve, ki so redama služnosti, le do preklica pripustiti. Izjeme od narave služnosti se vonder ne predumijo; kdor jih terdi, jih mora dokazati.

§. 480.

Ime do kake služnosti je vstanovljeno v pogodbi; v izrečenju pozljedne volje; v razsodbi, ki je pri delenju občnih zemljiš storjena bila; ali zadnjič; v zastaranju.

\*) Halbkreis.